

Humanitární dávka pro cizince s dočasnou ochranou od 1. 9. 2024

**Oddělení hmotné nouze a dávek pro osoby se
zdravotním postižením MPSV**

Ing. Marek Maleňák

15. července 2024

Chystané změny v rámci Humanitární dávky

Od 1. 8. 2024

- **Změna výše započitatelných nákladů na bydlení**
 - Dvě varianty navýšení započitatelných nákladů na bydlení (viz slide 9)

Od 1. 1. 2025

- **Navýšení částek Humanitární dávky zdravotně postiženým osobám**
 - 1,5násobek ŽM + 4 400 Kč u zdravotně postižených dospělých osob
 - 1,2násobek ŽM + 6 600 Kč u zdravotně postižených dětí
- **Nezohledňování poskytnutých stipendií do příjmů v rámci Humanitární dávky**
- **HuD nebude podléhat výkonu rozhodnutí**

Chystané změny v rámci Lex Ukrajina

Od 1. 9. 2024 bude poskytováno bezplatné nouzové ubytování všem nejvýše na dobu 90 dní od udělení první DO. Změna se bude týkat také zranitelných osob, které po 90 dnech od udělení první DO již nebudou mít nárok na bezplatné nouzové ubytování.

Cizinci s dočasnou ochranou budou moci zůstat na ubytovnách, ale dojde k omezení státní úhrady nouzového ubytování, kdy ubytovatelům přestane stát hradit 350 Kč na osobu za noc a cizinci s DO, budou muset hradit ubytování ze svých prostředků.

V odůvodněných případech lze poskytnout cizincům s DO mimořádnou okamžitou pomoc (MoP).

Základní princip Humanitární dávky

Podpora cizinců s dočasnou ochranou (DO) bude i nadále zabezpečena humanitární dávkou (HuD), která je pojata jako:

- 1. Příspěvek na základní životní potřeby** vyjádřený vazbou na životní a existenční minimum a
- 2. Příspěvek na náklady na bydlení** formou tzv. započítatelných nákladů na bydlení.

Cizincům s DO i nadále nevznikne nárok na dávky státní sociální podpory, na opakující se dávky pomoci v hmotné nouzi, na příspěvek na mobilitu, příspěvek na zvláštní pomůcku a na průkaz osoby se zdravotním postižením, na příspěvek na péči, na dávku náhradního výživného, a to na základě § 8b zákona č. 66/2022 Sb.

Základní principy Humanitární dávky

- Dávka nenáleží, je-li bezplatně poskytnuta celodenní strava, základní prostředky osobní hygieny a ubytování.
- Zkoumají se příjmové a majetkové poměry cizince s DO a s ním posuzovaných cizinců s DO, kteří společně bydlí a uhradují náklady na své potřeby.
- Příjem a náklady na bydlení se zjišťují za měsíc předcházející měsíci podání žádosti (ostatní skutečnosti za měsíc podání žádosti). ÚP ČR může příjem získat přímo od zaměstnavatele na základě výzvy.
- Zkoumá se i příjem ze zahraničí.
- Za příjem se nepovažuje vyplacená humanitární dávka, mimořádná okamžitá pomoc, finanční prostředky poskytnuté fondací, spolkem, z Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF) a finanční prostředky poskytnuté z Dětského fondu Organizace spojených národů.
- Cizinec s DO se musí zdržovat na území ČR – kontrola adresy ze základního registru obyvatel.
- ÚP ČR může vyzvat osobu k osvědčení skutečností rozhodných pro nárok na dávku, pokud součinnost neposkytne, dávka je zamítnuta.
- O dávku nelze žádat zpětně.
- Správní řád je vyloučen.

Humanitární dávky a její výše

HuD je po dobu prvních 150 dnů (5 měsíců) v základu poskytována ve výši životního minima, následně je snížena na existenční minimum v případech, kdy se osoba nesnaží zajistit finanční prostředky vlastním přičiněním a zároveň nemá žádné objektivní překážky k práci (tj. nejedná se o tzv. zranitelnou osobu).

Mezi zranitelné osoby se řadí:

1. děti do 18 let,
2. osoby studující v ČR do 26 let,
3. osoby pečující o dítě do 6 let věku (*pečí o totéž dítě může pro účely této dávky prohlásit pouze 1 z pečujících osob*),
4. těhotné osoby,
5. osoby starší 65 let,
6. osoby invalidní nebo držitelé průkazu osvědčujícího zdravotní postižení, který byl vydán na Ukrajině, nebo osobou, která byla uznána za osobu se zdravotním postižením OSSZ, a osoba o ně pečující (*která byla jako osoba pečující označena v žádosti o dávku*).

Humanitární dávky a její výše

Základní HuD může být indexována, tj. navýšena formou násobku základní částky z důvodu specifických potřeb, a to:

- 1,5násobek u OZP,
- 1,2násobek u dětí 6 - 10 let.

1. – 5. měsíc po udělení DO (resp. 150 dní):

- ✓ **HuD pro dospělou osobu** - 4 860 Kč (7 290 Kč, pokud se jedná o OZP)
- ✓ **HuD pro dítě** – 3 490 Kč (5 235 Kč, pokud se jedná o OZP; 4 188 Kč, pokud se jedná o dítě ve věku 6 – 10 let)

Od 6. měsíce (resp. od měsíce následujícího měsíci, ve kterém bylo dosaženo 150 dní):

- ✓ **HuD pro dospělou osobu, která se řadí mezi zranitelné osoby:** 4 860 Kč (7 290 Kč, pokud se jedná o OZP)
- ✓ **HuD pro dospělou osobu:** 3 130 Kč
- ✓ **HuD pro dítě:** 3 490 Kč (5 235 Kč, pokud se jedná o OZP; 4 188 Kč, pokud se jedná o dítě ve věku 6 – 10 let)

Humanitární dávky a její výše

- Do výpočtu HuD vstupují tzv. **započitatelné náklady na bydlení a ubytování**, které jsou nyní stanoveny [nařízením vlády č. 446/2023 Sb.](#) rozdílně (1) pro byty v Evidenci bytů a smluv (EBS) MPSV a (2) pro ostatní ubytování, které nejsou v EBS:
 - V případech, kdy osoba nemá náklady, tj. bydlí bezplatně v nouzovém ubytování, nebo bydlí bezplatně jinde, nebo „jen“ uvede, že nemá náklady na bydlení, vstupuje do výpočtu „0“;
 - **(1) Podmínkou pro uplatnění započitatelných nákladů na byt v EBS je, že:**
 - a) jde o byt (lze ověřit z katastru nemovitostí) a současně
 - b) je v evidenci EBS
 - **(2) Podmínkou pro uplatnění započitatelných nákladů pro ostatní ubytování je, že:**
 - a) je osoba výdělečně činná, nebo
 - b) je v evidenci uchazečů o zaměstnání, nebo
 - c) je osobu zranitelnou.

1. – 5. osoba v okruhu	Byt v EBS	Ostatní ubytování (80 %)
Zranitelná osoba	6 000 Kč	4 800 Kč
Nezranitelná osoba	3 000 Kč	2 400 Kč

Započitatelné náklady na bydlení od 1. 8. 2024

Od 1. 8. 2024 budou započitatelné náklady stanoveny novým nařízením vlády, a to buď rozdílně pro byty v Evidenci bytů a smluv MPSV a pro ostatní ubytování, které nebude v EBS (varianta č. 1) nebo sjednoceně pro byty a ostatní ubytování (varianta č. 2):

Variantu č. 1

- Zachování rozdělení na byty v EBS a ostatní ubytování
- Zachování odlišení zranitelných a nezranitelných osob
- Změna počtu uznatelných osob, kdy se bude přispívat maximálně 3 osobám v okruhu společně posuzovaných osob (přednostně posuzovány zranitelné osoby)

1. – 3. osoba v okruhu	Byt v EBS	Ostatní ubytování (80 %)
Zranitelná osoba	8 000 Kč	6 400 Kč
Nezranitelná osoba	5 000 Kč	4 000 Kč

Variantu č. 2

- Sjednocení částek pro byty v EBS a v ostatním ubytování
- Zachování odlišení zranitelných a nezranitelných osob
- Zachování počtu uznatelných osob v okruhu společně posuzovaných osob (přednostně posuzovány zranitelné osoby)

1. – 5. osoba v okruhu	
Zranitelná osoba	6 000 Kč
Nezranitelná osoba	4 000 Kč

Příklad výpočtu HuD při vybrané variantě 1

Rozhodné údaje:

Matka a dvě děti (5 let a 10 let) = 3 zranitelné osoby v bytě v evidenci

Příjem: 22 000 Kč

Započitatelné náklady na bydlení podle nařízení: 24 000 Kč

Součet HuD (10. měsíc), o který žádají: 11 840 Kč (matka: 4 860 Kč; 1. dítě: 3 490 Kč; 2. dítě: 3 490 Kč)

Výpočet nároku na dávku:

dávka = (součet HuD + započitatelné náklady na bydlení podle nařízení) - příjem

dávka = (11 840 + 24 000) – 22 000

dávka = 35 840 – 22 000

dávka = 13 840 Kč (tato částka je pak následně porovnána s případnými úsporami)

Výpočet je orientační, započitatelné náklady na bydlení nejsou prozatím stanoveny!

Příklad výpočtu HuD při vybrané variantě 1

Rozhodné údaje:

Matka a tři děti (5 let, 7 let, 10 let) = 4 zranitelné osoby v bytě

Příjem: 25 000 Kč

Započitatelné náklady na bydlení podle nařízení: 24 000 Kč

Součet HuD (10. měsíc), o který žádají: 15 330 Kč (matka: 4 860 Kč; 1. dítě: 3 490 Kč; 2. dítě: 3 490 Kč, 3. dítě: 3 490 Kč)

Výpočet nároku na dávku:

dávka = (součet HuD + započitatelné náklady na bydlení podle nařízení) - příjem

dávka = (15 330 + 24 000) - 25 000

dávka = 39 330 - 25 000

dávka = 14 330 Kč (tato částka je pak následně porovnána s případnými úsporami)

Výpočet je orientační, započitatelné náklady na bydlení nejsou prozatím stanoveny!

Příklad výpočtu HuD při vybrané variantě 1

Rozhodné údaje:

Otec v evidenci Uchazečů o zaměstnání s dospělým studujícím synem (21 let) = 1 zranitelná osoba, bydlící na ubytovně:

Příjem: 10 000 Kč

Započitatelné náklady na bydlení podle nařízení: 10 400 Kč

Součet HuD (7. měsíc), o který žádá: 7 990 Kč (otec 3 130 Kč, syn 4 860 Kč)

Výpočet nároku na dávku:

dávka = (součet HuD + započitatelné náklady na bydlení podle nařízení) - příjem

dávka = (7 990 + 10 400) - 10 000

dávka = 18 390 - 10 000

dávka = 8 390 Kč (tato částka je pak následně porovnána s případnými úsporami)

Výpočet je orientační, započitatelné náklady na bydlení nejsou prozatím stanoveny!

Příklad výpočtu HuD při vybrané variantě 2

Rozhodné údaje:

Matka a dvě děti (5 let a 10 let) = 3 zranitelné osoby v bytě

Příjem: 22 000 Kč

Započitatelné náklady na bydlení podle nařízení: 18 000 Kč

Součet HuD (10. měsíc), o který žádají: 11 840 Kč (matka: 4 860 Kč; 1. dítě: 3 490 Kč; 2. dítě: 3 490 Kč)

Výpočet nároku na dávku:

dávka = (součet HuD + započitatelné náklady na bydlení podle nařízení) - příjem

dávka = (11 840 + 18 000) - 22 000

dávka = 29 840 - 22 000

dávka = 7 840 Kč (tato částka je pak následně porovnána s případnými úsporami)

Výpočet je orientační, započitatelné náklady na bydlení nejsou prozatím stanoveny!

Příklad výpočtu HuD při vybrané variantě 2

Rozhodné údaje:

Matka a tři děti (5 let, 7 let, 10 let) = 4 zranitelné osoby na ubytovně

Příjem: 25 000 Kč

Započitatelné náklady na bydlení podle nařízení: 24 000 Kč

Součet HuD (10. měsíc), o který žádají: 15 330 Kč (matka: 4 860 Kč; 1. dítě: 3 490 Kč; 2. dítě: 3 490 Kč, 3. dítě: 3 490 Kč)

Výpočet nároku na dávku:

dávka = (součet HuD + započitatelné náklady na bydlení podle nařízení) - příjem

dávka = (15 330 + 24 000) - 25 000

dávka = 39 330 - 25 000

dávka = 14 330 Kč (tato částka je pak následně porovnána s případnými úsporami)

Výpočet je orientační, započitatelné náklady na bydlení nejsou prozatím stanoveny!

Příklad výpočtu HuD při vybrané variantě 2

Rozhodné údaje:

Otec v evidenci Uchazečů o zaměstnání s dospělým studujícím synem (21 let) = 1 zranitelná osoba, bydlící na ubytovně:

Příjem: 10 000 Kč

Započitatelné náklady na bydlení podle nařízení: 10 000 Kč

Součet HuD (7. měsíc), o který žádá: 7 990 Kč (otec 3 130 Kč, syn 4 860 Kč)

Výpočet nároku na dávku:

dávka = (součet HuD + započitatelné náklady na bydlení podle nařízení) - příjem

dávka = (7 990 + 10 000) - 10 000

dávka = 17 990 - 10 000

dávka = 7 990 Kč (tato částka je pak následně porovnána s případnými úsporami)

Výpočet je orientační, započitatelné náklady na bydlení nejsou prozatím stanoveny!

Mimořádná okamžitá pomoc

Cizinci s dočasnou ochranou mohou žádat o 3 typy MoP, u kterých se ze zákona nezjišťuje podmínka bydliště, a to:

- MoP z důvodu hrozby újmy na zdraví

U tohoto typu MoP se nezkoumá okruh společně posuzovaných osob. Mělo by se jednat o osoby, které nesplňují podmínky pro přiznání opakujících se dávek HN (PnŽ, DnB), ale s ohledem na nedostatek finančních prostředků jim hrozí vážná újma na zdraví. Maximální výše činí částku existenčního minima (3 130,- Kč), u nezaopatřeného dítěte max. výši životního minima (dle věku) – výše doplňuje příjem osoby (příjem tedy musí být nižší než existenční minimum či životní minimum dítěte). U cizinců s dočasnou ochranou se do příjmu zahrnuje HuD.

Příklady u cizinců s dočasnou ochranou:

- ❑ Tento typ MoP byl poskytován především v době, kdy se Humanitární dávka zaváděla (únor, březen a duben 2022).

Mimořádná okamžitá pomoc

- MoP z důvodu jiné události

Jedná se o jinou událost, kterou nebylo možné s ohledem na její rozsah předvídat ani jí předejít (např. pandemie nemoci, energetická krize, nedoplatky vyúčtování za energie, inflace...). Zkoumá se okruh společně posuzovaných osob, maximální výše činí 20ti násobek životního minima jednotlivce za kalendářní rok (97 200,- Kč), poskytnutá výše se odvíjí od příjmové a majetkové situace rodiny.

Příklady u cizinců s dočasnou ochranou:

- ❑ Dlužný poplatek za nouzové ubytování (HUMPO) po 150 dnech,
- ❑ Úhrada nájmu v případě, kdy cizinci s dočasnou ochranou budou v měsíci září 2024 žádat o Humanitární dávku a ve své žádosti uvedou, že v měsíci srpnu 2024 měli ubytování zdarma,
 - ❑ v tomto případě bude možné poskytnout MoP z důvodu jiné události. Tato forma pomoci může být poskytnuta okamžitě, což umožní cizincům s dočasnou ochranou pokrýt zvýšené náklady na bydlení v měsíci září 2024,
 - ❑ výše této pomoci by měla být stanovena tak, aby pokryla započitatelné náklady na bydlení.

Mimořádná okamžitá pomoc

- MoP z důvodu úhrady nezbytného jednorázového výdaje

Žadatel nemá s ohledem na svou příjmovou, sociální a majetkovou situaci dostatečné prostředky na úhradu jednorázové výdaje. V rámci této MoP se může přihlížet k okruhu společně posuzovaných osob a maximální výše může být poskytnuta až do výše požadovaného výdaje.

Příklady u cizinců s dočasnou ochranou:

- Jistota (kauce) u přechodu z nestandardní (ubytovací zařízení apod.) do standardní formy bydlení (byt)
- Jízdné do KACPU Ostrava z důvodu přidělení ubytování
- Jízdné využitelné k návratu na Ukrajinu, kdy je možné uhradit cestu autobusem do nejbližšího města na Ukrajině (zde se vždy ověřuje možnost zařazení osob do pilotního projektu MV ČR, který je až pro 430 navrátilců)

U MoP pro cizince s dočasnou ochranou se zkoumají stejné podmínky pro přiznání dávky jako u ostatních občanů (např. příjmová a majetková situace žadatele, okruh společně posuzovaných osob do kterého se řadí také osoby bez DO).

Děkuji za pozornost

Ing. Marek Maleňák

marek.malenak1@mpsv.cz

950 192 979